

ord i afseende på den anmärkning som gjorts, att Finlands tulltaxa är beroende af Rysslands. Detta är visserligen förhållandet, men hos oss är den egentliga tullinkomsten numera blott inkomst-tull, sedan export-tullen i det närmaste är försvunnen; dessutom är det blott några få artiklar, som inbringa det stora beloppet af tullinkomsterna, såsom kolonialvaror, kaffe, socker och vissa spirituosa, arrak, konjak samt salt. Öfverallt i Europa har man mer och mer gått dertill att lemna skyddstullarne och endast hålla sig till finansiela tullsatser. Man finner också, att en sådan fortgång sker i kejsaredömet och är det antagligt, att denna princip äfven derstädes mer och mer skall stadga sig. Det inträffar, att tullen på salt der är mycket hög, så att bestämmandet af salt-tullen här i Finland länge och väl torde komma att blifva alldeles fritt. Import af kolonialvaror från Ryssland till Finland är förbjuden, så att äfven i detta afseende bestämmandet af tullsatserna för Finland är temligen fritt, nemligen så tillvida, att tullsatsen icke kan sättas alltför lågt, på det oloflig införsel från Finland till Ryssland icke måtte kunna ske, men deremot tullsatsens höjande, såvida man icke fruktar oloflig införsel från kejsaredömet, icke beror af tullagstiftningen derstädes. Under sådana förhållanden har man icke att befara, att tullinkomsterna skola nedgå, ej heller således att tolagsafgiften komme att falla utan hellre att mer och mer stegras. Sålunda synes också häri ej något skäl finnas att frångå den nådiga propositionen, utan må man låta de många fördelar fritt gälla, som genom dess antagande skulle beredas.

20 YTTRANDEN VID LANTDAGEN 12.III 1872

Protokoll fördt hos högl. ridderskapet och adeln

Herr *Snellman*: Med afseende å hvad den senaste ärade talaren yttrat anhåller jag ödmjukast att få erinra, att i hypoteksföreningens framställning icke ingått något förslag utaf den art, som eljest plär öfverlemnas till utskott. Ingen lär befara att någon enskild eller något bolag skall komma till lagutskottet eller bevillningsutskottet eller något annat ständernas utskott med något förslag och med anhållan att förslaget måtte framläggas för landets ständer. I detta fall är frågan endast den: hvem är bankens principal, hvem eger rättighet att bevilja en nåd, en eftergift, som H. K. Maj:t förut beviljat? I min ödmjuka tanke ingen annan än landets ständer eller, må vara, de myndigheter, åt hvilka ständerna öfverlåtit att å sina vägnar bestämna. Är fallet det, och bankfullmäktige kunde gå helt och hållet ifrån bankreglementet, ifrån föreskrifterna för utlåningen ur de särskilda fonderna, samt bevilja en så stor afvikelse som den af hypoteksföreningen begärda, så hade det varit det rättaste att hypoteksföreningen endast vändt sig till bankfullmäktige. Men jag tviflar mycket att bankfullmäktige tillerkänna sig en sådan makt. Då blifver frågan: hvilken utväg har en sökande i en sådan ställning som hypoteksföreningens att hos ständerna begära om en särskild eftergift, en nåd så att säga, som på grund af bankreglementet icke kan hypoteksföreningen beviljas? Det är svårt att hitta en annan utväg än den som blifvit vidtagen, nemligen att hypoteksföreningen vändt sig till bankutskottet likväl genom bankfullmäktige med anhållan om dessas förord. Då återigen bankutskottet vidare befordrar ansökningen till ständerna, så skulle jag för min del hålla före att ingen våda ligger i ett sådant förfarande, utan torde väl

i all framtid också den vägen kunna lemnas öppen, att när bankfullmäktige icke hafva rättighet att afgöra en sak, en framställning till rätte principalerne för banken, landets ständer, måtte ske genom bankfullmäktige.

Herr *Snellman*: Så länge banken icke ännu var öfverlemnad åt ständerna, hade låntagare i banken, som sökte någon särdeles eftergift, då af kejsrerlig nåd, vägen öppen att vända sig med en skrift till kejsrerliga senaten. Nu synes det efter den uppfattning, som i åtskilliga framställningar i det höglofliga ståndet gjort sig gällande, att alla utvägar vore för framtiden stängda, att ingen väg funnes att komma till någon sådan eftergift i någon händelse. Det höglofliga ståndets ärade bankfullmäktig har bekräftat hvad jag trott mig hafva anledning att förmoda, att bankfullmäktige icke skulle ansett sig berättigade att bevilja den eftergift, hvarom hypoteksföreningen ansökt. Om således icke någon utväg finnes för hypoteksföreningen att vända sig till landets ständer, så skulle ingen möjlighet gifvas att vinna målet för denna ansökan. Det är sagdt att hypoteksföreningen kunde inlemna en petition hos ständerna, men hypoteksföreningen har icke någon representationerätt, kan således hos ständerna icke inlemna någon petition, kan icke heller anhålla hos den ena eller andra individen, att han såsom för saken fremmande skulle vara af den godheten och petitionera för hypoteksföreningens räkning. Då så förhåller sig, vågar jag ännu yrka, att den väg hypoteksföreningen valt, i sjelfva verket är den enda möjliga och derföre den rätta, möjligen med förbigående af bankfullmäktige genom en skrifvelses direkta framlemnande till bankutskottet. Någon väg måste stå öppen för den, som vill erhålla eftergift i Finlands bank, att få en sådan ansökan framlagd. Grundlagen säger helt enkelt, att banken står under ständernas vård; ständerna hafva således rättighet att i afseende å bankens angelägenheter fullkomligt göra och låta.

Herr *Snellman*: Jag anhåller ännu en gång hos det höglofliga ståndet att vördsammast få fästa uppmärksamheten derpå, att sålänge Finlands bank stod under H. K. Maj:ts höga vård och närmare under kejsrerliga senaten, någon utväg fanns för en anhållan om en afvikelse från bankreglementet, sådan som hypoteksföreningen nu alternativt ödmjukast anhållit om. Skulle det antagas för rätt, hvad här blifvit på flere håll yrkad, skulle en sådan utväg vara för all framtid afskuren. Det skulle icke existera någon myndighet, som kunde bevilja en sådan ansökning. Det vore väl orimligt, att en sådan eftergift alls icke skulle kunna ega rum för något ändamål i verlden, det må vara huru landsgagneligt som helst.

21 TAL PÅ FINSKA LITTERATURSÄLLSKAPETS ÅRSMÖTE 16.III 1872

Suomi. Kirjoituksia isän-maallisista aiheista. Toinen jakso. 12 osa

Mitkä kansat voivat elämänsä jatkaa, mitkä ennen aikojansa hukkautuvat? Tähän kysymykseen historia antaa jotensakin selvän vastauksen. Perijuurena kansan elantoon ja kasvamiseen on tietävästi kansan oma oleminen; sillä ei sen elannosta saata kysymystä olla, joka ei ollenkaan ole olemassa. Ja vaikka tämä ensi katsannossa melkeen yksinkertaiselta kuuluu, niin on se tietty asia, että monet vaiheet ovat olleet jokaisen kansakunnan kärsittäväinä, ennenkuin ne ollenkaan